

WPROWADZENIE

© Borgis

Wprowadzenie

W grudniu 2018 roku w Katowicach odbyła się 24. sesja Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu. Społeczności międzynarodowej przekazano jasny sygnał, że czynniki antropogeniczne (m.in. zanieczyszczenia pyłowe powietrza atmosferycznego, gazy cieplarniane) prowadzą do globalnego ocieplenia i związanych z tym katastrofalnych konsekwencji dla ludzkości zarówno jeśli idzie o warunki życia, jak i zdrowie populacji. Jest to problem, z którym uporanie się będzie wymagać kilku dekad. Ale już teraz każdy z nas może zminimalizować skutki szkodliwego wpływu zanieczyszczeń pyłowych, co do których w sposób niepodważalny udowodniono negatywny wpływ na zdrowie, zwłaszcza w stosunku do chorób układu oddechowego oraz sercowo-naczyniowego.

To zagadnienie omawia pierwszy z artykułów działu Redukcja Szkód. Autorki podkreślają, że indywidualne narażenie na pyłowe zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, zwłaszcza w okresach epizodów wysokich stężeń, można ograniczać poprzez podejmowanie odpowiednich działań, do których należą m.in.: pozostawanie w pomieszczeniach zamkniętych, zmniejszenie przenikania powietrza atmosferycznego do pomieszczeń, ograniczanie wysiłku fizycznego na zewnątrz, szczególnie w pobliżu źródeł emisji zanieczyszczeń. Takiemu zachowaniu sprzyja rosnąca liczba publicznych systemów ostrzegania o jakości powietrza. Równie ważnym jest wdrażanie zachowania proekologicznego prowadzącego do ograniczenia emisji zanieczyszczeń.

Drugi z artykułów porusza istotny problem ogólnej dostępności leków z grupy OTC (ang. *over-the-counter drugs*; leki dostępne bez recepty lekarskiej). Autorzy omawiają niekorzystne skutki nadużywania ogólnodostępnych niesteroidowych leków przeciwzapalnych. W tym kontekście apelują o szeroko zakrojoną edukację zdrowotną w zakresie właściwego przyjmowania leków dostępnych bez recepty.

Skuteczne zwalczanie nałogu palenia tytoniu to nie tylko reklamy związane ze środkami nikotynowej terapii zastępczej lub lekami stosowanymi w leczeniu uzależnienia od nikotyny. To również edukacja pracowników ochrony zdrowia mających bezpośredni kontakt z pacjentami, umożliwiającą im dostęp do wiedzy na temat strategii redukcji szkód wywołanych paleniem tytoniu. Wiedzy, która jest niezbędna w procesie doradzania osobom pragnącym porzucić nałóg. Podstawowe informacje na ten temat zawiera trzeci z artykułów zamieszczonych w niniejszym wydaniu działu Redukcja Szkód.

prof. dr hab. n. med. Andrzej Sobczak
Redaktor Prowadzący

*Zakład Chemii Ogólnej i Nieorganicznej,
Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej,
Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach*

*Zakład Szkodliwości Chemicznych i Toksykologii Genetycznej,
Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego, Sosnowiec*